НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 49-354-04-47
Дата 18 / 06 2024 г.

ЧРЕЗ
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

17⁷⁷

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
ЕНЕРГЕТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от ПОДНС внасям предложение за изменения и допълнения на приетия на първо гласуване Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници № 49-302-01-12, внесен от Министерския съвет на 13 април 2023 г., както следва:

1. В § 9 относно чл. 6 се добавя т. 6:

„6. осъществява контрол за изпълнение на задълженията на операторите на преносната и разпределителните мрежи да разходват средствата по чл. 29, ал. 1 единствено за покриване на разходите по чл. 29, ал. 4;“

2. В §10 се правят следните изменения :

„3. Създават се нови ал. 3 и 4 на чл.7:

„(3) Органите по чл.148, съответно по чл.177 от ЗУТ, операторите на електрическите мрежи, производители по чл.25а, КЕВР предоставят на тримесечие на изпълнителният директор на АУЕР информация за за издадени разрешения за строеж по ЗУТ, съответно за въведените в експлоатация обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници и издадени разрешения за започване осъществяването на лицензионна дейност по ЗЕ;

(4) Изпълнителният директор на АУЕР публикува на официалната страница на агенцията информацията по ал.3 при условия и ред съгласно устройствения правилник на АУЕР.“

3. В §32 се правят следните изменения:

3.1.В чл.26, ал.3 се изменя както следва:

„(3) Операторът на съответната електрическа мрежа извършва проучване и издава становище за условията и начина за присъединяване при условията и реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката. Становището за присъединяване включва всички технически изисквания за осигуряване присъединяването на енергийния обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници.

3.2.В чл.26, ал.5 и следващите се изменят както следва:

„(5) Когато за присъединяване на енергиен обект е необходимо да се извърши разширение и/или реконструкция на електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа, операторът посочва това в становището по ал. 3, както и необходимите срокове за осъществяване на тези дейности. Разширение и/или реконструкция на електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа може да бъде свързано единствено с осигуряване на преносните възможности на съответната мрежа за предоставяне на достъп на производителя.

(6) Производителят и съответния оператор сключват предварителен договор за присъединяване по реда и при условията на наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката. С предварителния договор се уреждат условията за присъединяване, съгласно издаденото становище, правата и задълженията по и във връзка с проектиране и изграждане на присъединителните съоръжения и/или необходимо разширение и/или реконстукция на съответната електроразпределителна мрежа до мястото на присъединяване и предварителна цена за присъединяване. Проект на предварителен договор се предоставя се предоставя от оператора на съответната електрическа мрежа в 15 –дневен срок от от получаване на искането на производителя. Срокът на предварителния договор е 2 години.

(7) След влизане в сила на разрешението за строеж по ЗУТ, с изключение на съоръженията за присъединяване, но не по- късно от датата на изтичане на срока на предварителния договор, производителят подава искане до оператора на съответната електрическа мрежа за сключване на договор за присъединяване при условията и по реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от Закона за енергетиката. Проект на договор за присъединяване се предоставя от оператора на съответната електрическа мрежа до 15 дни от получаване на искането на производителя.

(8) Процедурата по присъединяване се прекратява, ако производителят не подаде искане за сключване на предварителен договор, съответно договор за присъединяване до изтичане на срока на валидност на становището, съответно до датата на изтичане на срока на предварителния договор съгласно ал.7.

(9) В договора за присъединяване се определят срокът за присъединяване, размер и условията за плащане на цената за присъединяване и отговорностите на страните при неспазване на условията и сроковете по договора. Цената за присъединяване към мрежата се формира в съотвествие с Наредбата по чл.36, ал.3 от Закона за енергетиката.

(10) Когато при формиране на цената за присъединяване са включени разходи на съответния оператор за повишаване на преносната способност на мрежата в мястото на присъединяване над необходимото за енергийния обект, съответният оператор възстановява на производитителя пропорционална част от тази цена при присъединяване на последващи ползватели на мрежата.

(11) Операторът на съответна електрическа мрежа е задължен да постави енергийния обект в паралел с електроенергийната система в срок до 14 дни от въвеждане в експлоатация на обекта и на съоръженията за присъединяване.

(12) За неуредените в този закон отношения по присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия се прилагат съответно нормите на Закона за енергетиката и подзаковоните актове за неговото прилагане.

3.2.Предложената ал.7 на чл.26 става ал.13“

4. Създава се нов §32а :

„§32а. Създава се нов чл. 26а:

Чл. 26а. (1) При извършване на модернизация на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, когато не се увеличава общата инсталирана мощност на обекта, процедура по присъединяване не се провежда. В тези случаи, производителят уведомява съответния оператор на електрическа мрежа за промяната в техническите характеристики на обекта.

(2) При извършване на модернизация на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, при която се предвижда общата инсталирана мощност да се увеличи с не-повече от 50 % спрямо съществуващата инсталирана мощност на обекта:

1. операторите на съответните електрически мрежи разглеждат с предимство искане на такъв производител за присъединяване спрямо подадени други искания за присъединяване;

2. становище за присъединяване се издава в едномесечен срок от подаване на искането от производителя. Предварителен договор не се сключва;

3. договор за присъединяване се сключва в 15-дневен срок от подаване на искането от производителя за сключване на такъв договор, при издаване на разрешение за строеж, ако такова е изискуемо съгласно Закона за устройство на територията;

4. присъединяването се извършва в срока, посочен от производителя и чрез съществуващите присъединителни съоръжения на обекта, освен ако е налице техническа невъзможност за такова присъединяване.

(3) Когато модернизирането на обект за производство на електрическа енергия от слънчева енергия не води до използването на допълнители поземлени имоти и е в съответствие с приложимите мерки за опазване на околната среда и биологичното разнообразие, въведени за съществуващия обект, не се провеждат процедури по ЗООС и ЗБР.

(4) При модернизиране на обект за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, преценка за необходимостта от извършване на ОВОС, ако такава е изискуема, се ограничава до потенциалните значителни въздействия, произтичащи от промяната или разширяването в сравнение с първоначалния енергиен обект. „

5. В § 34 относно чл. 28 се правят следните допълнения:

а) в чл. 28, ал. 3 след думата „информация“ се добавят думите „за събраните суми по чл. 29, ал. 1 и за разходването им, както и“.

б) създават се ал. 5 и 6:

„(5) Операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи създават и поддържат единен електронен публичен регистър на подадените искания за присъединяване към съответната мрежа, който съдържа данни за:

1. подадени искания за присъединяване към съответната мрежа и заявената мощност;

2. подадени искания от операторите на електроразпределителните мрежи към оператора на електропреносната мрежа за съгласуване на искания за присъединяване на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници към съответната разпределелителна мрежа и съответно сключени договорите между операторите;

3. статут на подадените заявления (в процедура по разглеждане, издадено становище, срок на действие на становището), сключени предварителни договори и техният срок на действие, сключени договори за присъединяване и срока за присъединявяне по тях;

4. технически данни за реконструкция на мрежата и поставените условия за присъединяване по издадените становища, по сключените предварителни договори и договорите за присъединяване и съответно прогнозни разходи, съответно цени за присъединяване.

(6) Операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи, разработват и поддържат в актуално състояние и в съответствие с данните по ал.5, географска информационна система за разполагаемата свободна мощност за присъединяване във всяка една точка от електропреносната, съответно електроразпределителната мрежа с посочване на предварителни прогнозни разходи за присъединяване. „

6. В §35 се правят следните изменения:

„§35. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

6.1. Създават се нови ал. 1 – 4:

„(1) В тримесечен срок от получаване на становище за условията и начина за присъединяване по подадени заявления по чл. 26, ал. 1, производителят на електрическа енергия от възобновяеми източници заплаща в полза на оператора на съответната електрическа мрежа в гаранция размер на 50 000 лв. за всеки мегават (MW) инсталирана мощност на бъдещия енергиен обект. В случай че производителят не заплати дължимата гаранция в посочения срок, становището се счита за невалидно.

(2) В случай че в срока на валидност на становището за условията и начина за присъединяване на обекта производителят на електрическа енергия не подаде искане за сключване на предварителен договор за присъединяване, гаранцията по ал. 1 остава в полза на енергийното предприятие - собственик на съответната мрежа.

(3) При сключване на предварителен договор, респективно на договор за присъединяване, сумата по ал. 1 обезпечава изпълнението на задълженията на производителя на електрическа енергия във връзка с присъединяването на обекта.

(4) Заплатената от производителя гаранция се освобождава при присъединяването на обекта, като съответният оператор може да извърши прихващане с дължимата от производителя цена за присъединяване до размера на по-малкото от двете насрещни задължения.

6.2. Алинея 8 се изменя така:

„(8) Процедурата за присъединяване се прекратява при неизпълнение на някое от изискванията по ал. 1 и 5. В тези случаи становището по чл. 23, ал. 5 за условията и

начина за присъединяване се смята за невалидно, съответно предварителният договор се смята за прекратен.“

7. В § 59, т.1, б.“л“ се изменя т.55:

„т. 55. „Модернизиране“ е обновяване на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, включително с цялостна или частична замяна на инсталации или работни системи и съоръжения, с оглед замяна на генериращи мощности или подобряване на ефективността на обекта.“

8. § 63 се изменя както следва:

„§63. (1) Присъединяването на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, за които към датата на влизане в сила на закона е сключен предварителен или окончателен договор за присъединяване или договор за присъединяване, се извършва по досегашния ред.

(2) Процедурите за присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, за които има издадени становища за условията и начина за присъединяване, но към датата на влизане в сила на закона не са подадени искания за сключване на предварителни договори за присъединяване, се продължава след внасяне на гаранцията по чл. 29, ал. 1 в срок до три месеца от деня на влизане в сила на закона, но не по-късно от срока на валидност на становището.

(3) Гаранцията по чл. 29 се предоставя за обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, за които са издадени становища за присъединяване, но към датата на влизане в сила на този закон не са сключени предварителни или окончателни договори за присъединяване, съответно искане за сключване на договор за присъединяване, в случаите когото предварителен договор не се сключва.

(4) Гаранцията по ал.3 се предоставя в срок до три месеца от влизане на закона в сила.

(5) В случай, че гаранцията не бъде предоставена в срок, процедурата по присъединяване на обекта се прекратява.“

9. Създава се нов § 63а.

„§63а. Операторът на електропреносната и операторите на електроразпределителните мрежи:

1. Създават регистъра по чл. 28, ал.5 в срок до два месеца от влизане на закона в сила.

2. Създават географската информационна система по чл.28, ал.6 в срок до 6 месеца от влизане на закона в сила.“

10. В § 65, т. 4 и т. 7, б. “а“ се заличават.

ВНОСИТЕЛИ:

Теменужка Петкова

Александър Кенков

Кмет Георгиев Кръстев

Шеф Станков

Росица Кирова

Мотиви:

За ускоряване на процеса на изграждане на ВЕИ мощности е изключително важно на бъдещите инвеститори да бъде осигурена по прозрачен начин актуална информация относно мрежовата преносна способност и нивата на изпълнение на националните цели относно използването на възобновяема енергия. Поради тази причина предлагаме:

- АУЕР да е задължен да поддържа и предоставя публично информация относно изградените ВЕИ централи (предложение по т.3, касаещо изменение на чл.7 от ЗЕВИ)
- Създаване на публичен регистър от операторите на мрежите относно издадени становища, сключени предварителни договори и договори за присъединяване, технически данни за реконструкция на мрежата и поставените условия за присъединяване по издадените становища, по сключените предварителни договори и договори за присъединяване и съответно прогнозни разходи, съответно цени за присъединяване. Тази публична информация е предназначена да осигури актуална информация на инвеститорите за наличието на преносна способност в дадена точка от съответната мрежа и съответно да направи информиран избор дали инвестиционното му намерение е осъществимо (т.8 от предложенията, касаещо изменение на §34, относно чл.28 от ЗЕВИ)

На следващо място е необходимо да се уточни правната уредба при модернизиране на ВЕИ централи (предлаган нов §32а – създаване на нов чл.26а в ЗЕВИ). Това модернизиране е вариант за бързо увеличаване на производството на енергия от възобновяеми източници с най-малко въздействие върху мрежовата инфраструктура и околната среда.

Редакцията на определението за „модернизация“ се налага поради следното:модернизацията не може да се възприема и да се дефинира като основен ремонт – дали подмяната на дадени компоненти от централата може да попадне в обхвата на основен ремонт, а от там да се прецени дали следва или не е необходимо издаване на разрешение за строеж е въпрос на Закона за устройство на територията. Не би следвало с настоящия проекто-закон да се въвежда по утежняваща процедура, която да приравнява модернизацията на основен ремонт и да води до утежняване на процедурите.

Съгласно действащата нормативна уредба, електропреносният и електроразпределителните оператори планират развитието на мрежите, респективно необходимите за целта разходи, въз основа на издадените становища за условията и начина на присъединяване и действащите предварителни и окончателни договори за присъединяване на обекти. Посоченият ред обаче не предвижда отговорност от страна на лицата, предизвикали необходимостта от развитие на мрежата, в случаите, в които изграждането на определен енергиен обект не се осъществи по вина на инвеститора. Липсва легален механизъм, посредством който операторите могат да идентифицират реалните инвестиционни намерения, които обосновават необходимост от развитие на съответната мрежа. Не е предвиден и способ за компенсиране на извършените от оператора разходи във връзка с неосъществено присъединяване на обект на производител

Настоящите промени имат за цел да създадат допълнителни гаранции за операторите при планиране и развитие на мрежите във връзка с присъединяването на нови обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници. Същите са крайно необходими предвид динамичното развитие на пазара на електрическа енергия и навлизането на нови технологии за производство, които от своя страна водят до засилен, но крайно непостоянен инвеститорски интерес. В тази връзка законопроектът предвижда задължение за производителя за заплащане на гаранция в едномесечен срок от получаване на становище за условията и начина за присъединяване по подадени заявления, която гаранция впоследствие обезпечава изпълнението на всички негови задължения в хода на процедурата по присъединяване на обекта.

Ползите от предложените промени са безспорни както за операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи, така и за потенциалните инвеститори. От една страна ще се създадат допълнителни гаранции за реализацията на енергийния обект, а от друга ще се ограничи срока, в който определен капацитет за присъединяване на електроцентрала може да бъде ангажиран без да е налице непосредствен инвеститорски интерес от изграждането й.

Задължението за предоставяне на гаранция няма да доведе до допълнителна финансова тежест за добросъвестните инвеститори, тъй като същата подлежи на възстановяване или бива приспадната от цената за присъединяване при въвеждане на обекта в експлоатация. Наред с това, без допълнителни тежести от административен и финансов характер, законопроектът осигурява на операторите допълнителна сигурност при прогнозиране развитието на съответната мрежа, респективно за по-целесъобразното и икономично разходване на средства от тяхна страна.

ВНОСИТЕЛИ:

Делян Добрев

Теменужка Петкова

Александър Сенков

Кристиян Христов

Шеро Ганков

Росица Кирова